

Kurżità

Alfred Sant

La rajt televixin il-lejla ta' qabel u lanqas ftaħt il-kompjuter. Sirt naf mill-gazzetti tal-ġħada. L-isem tal-mejjet kien tiegħu. L-età li taw fir-rapport kienet tiegħu wkoll. Mario nstab mejjet fil-qiegħ ta' rdum in-naħha tal-Bidnija. Qabeż? Waddbuh? Il-pulizija qed jinvestigaw. Ma kienx ilu mejjet aktar minn ftit sigħat meta gabbilott sejjer lura d-dar tard wara nofsinhar sabu mitluq b'rasu mfarrka. Jigifieri, il-mewt tiegħu seħħet f'nofs ta' jum (mill-isbaħ). Stramberija kienet li fil-ġħoli tal-irdum u fl-inħawi ta' madwar ma sabu l-ebda karozza li seta' gie biha. Jekk kien hu li qabeż, ha mixja twila sew qabel wasal fejn kellu jasal.

Malli ghaddietli l-ħasda, bdejt nithasseb jekk dak li ġara kellux x'jaqsam mal-biċċa li daħħalni fiha matul ix-xhur li ġħaddew. Mario u jien ilna ħbieb sa mill-iskola. Mhx li dejjem noħorġu flimkien f'żgħuritna, ifhem, jew li wara, konna niltaqqgħu ta' sikkwit. Fl-afħar snin, naraw lil xulxin skont il-bżonn u ġieli meta jfett-lilna nistiednu wieħed lill-ieħor ġhal ikla bejn tnejn. Konna ħbieb u aktar: jekk wieħed jinqalagħlu xi negozju li jeħtieg is-sengħha tal-ieħor, konna nqabbdu lil xulxin. Dejjem hriġna sodisfatti. Kellna karattru li jixtiebah. Haġa bħal dik is-soltu tbiegħed lil Ċikku minn Peppu. Lilna qarrbitna, mingħajr ma għamlet minna ħbieb tal-qalb.

Fil-fatt, meta ċempilli ftit anqas minn tmien xhur ilu biex jisteddinni nieklu flimkien, hsibti li ried iqabbadni xi haġa, kif jien ftit qabel kont qabbadt lili. L-uffiċċju tiegħu ta' “accountant” kiber b'rakkatura sabiħha li hallietlu dħul tajjeb, kif wara kollox qed jagħmel l-istudjo tiegħi ta' kreattività digħi: hekk

insejjaħlu. Issa jekk trid tidhaq b'isem bħal dak, affarik. Imma hekk jissejjaħ is-servizz li nipprovdu. Il-fatt li l-klijenti dejjem iżidu fil-ghadd u f'kemm ikunu lesti jħallsu juri li teżisti talba għaliex. Dwar hekk m'intix se tismagħni nilmenta.

– Din id-darba mhux f'isem xi klijent li rrid inkellmek, beda Mario, imbissem. Ir-restorant li għażel kien fil-beraħ qrib il-baħar, bis-swar li jkennuh jipprovd aktar frisk fid-dell tagħhom mill-fannijiet li qed iduru madwarna bla waqtien. Għalkemm qed jitfartas b'rata mħarrka mill-quċċata ta' moħħu sal-qurrieġha, ġafna ma jemmnux li qabeż sew l-erbgħin sena. Hu akbar minni. Baqa' b'deħra ta' żagħżugħ - għajnejh kannella tondi jibbru ma' kull tbissima biex jagħtuh bixra ta' tifel imqareb u timidu. Din id-darba rridek tagħmel xi ħaġa għalija, bi ħlas m'hemmx għalfejn nghidu.

Il-gosti tagħna fl-ikel jixxiebhu. Bla ma qatt iddiskutejnieha dil-biċċa, spiċċajna bid-drawwa li min ikun qed jistieden jipproponi l-għażla tal-ikel. Hekk hu li l-menū li beda jsemmi kien ikun dak li kont nagħżel jien, anki fl-inbid.

Meta wasalna f'nofs l-ewwel platt – insalata tal-għamblu friski – qal: Għandi bżonn l-ġħajnejna tiegħek fuq xi ħaġa. Minn kif tkellem indunajt li mhux iħossu komdu. Sa issa bl-aktar mod naturali u ċajtier, kif dejjem għamilna, konna ddiskutejna l-iżviluppi fuq ix-xogħol, l-aħħar skandli fil-ħajja politika, kif il-mara tiegħu u tiegħi ma tistax issibilhom irkaptu meta tiġihom il-fecċa li jonfqu l-flus fuq il-ħmerijiet u l-aħħar sikkaturi tal-banek meta jigu biex iġeddu s-self fuq investimenti ġdid. Waqaf mill-ikel u beda jixrob boqqa wara l-oħra mill-inbid abjad fit-tazza tiegħu. Għandi bżonn nordna programm speċjali mingħandkom, qal.

– Ghidli x'tixtieq u naraw, weġibtu, hekk kif temmejt l-insalata. Hu kien għadu għaddej biha – ħaġa mhux tas-soltu bejnietna.

Qaddej hejjielna l-mejda għat-tieni platt u resaq biex iservih. Mario kien qed jgħidli: Semmejtlek xi darba kemm Carmen (martu) thobb il-buqari taċ-ċaqquf stil antik, fl-ikħal. Tikkollezzjonahom. Din l-aħħar sena, għamilt sforz biex insibilha fil-ħwienet u fl-irkanti tal-antikitajiet buqari milli thobb. Ridt nagħtiha rigal għal għeluq sninħa, erbgħin, mid-deħra età diffiċċi għan-nisa. Xi ġimġħat ilu, inżammirk bomba. Hadd ma ta kasu. Jien fettilli nduru. U tassew mort tajjeb. Sibt tliet buqari li naħseb se jogħiġbu bil-kbir. Meta kont qed innaddafhom, f'wieħed sibt dan. U miegħlu biċċa minn gazzetta Franciċża, paġna tal-isport ta' xi ħames snin ilu. Għaddieli envelops abjad. Ifħtu. Imnalla ndunajt bihom fil-waqt. Min jaf x'kienet tagħmel Carmen kieku sabithom hi.

Għamilt kif qalli. Fl-envilops kien hemm ritratt ta' mara. Nagħmilha ċara li qed nikteb dan ir-rendikont bla ebda ġsieb spint, ta' libertinaġġ jew

pornografija. Qed nirakkonta l-fatti kif nafhom li ġraw. Il-mara kienet pjuttost żagħżugħha (imma min hu żagħżugħ għal min għandu l-età tiegħi? – ħamsa u għoxrin sena l-aktar), bilqiegħda mitluqa lura bla ħwejjieg fuq gvieret jew imtieraḥ miġbura taħtha mal-art, imbissma, wiċċha u rasha f'dell akbar milli fis il-bqija tar-ritratt, thares 'il fuq lejn min qed jiġbdilha r-ritratt, b'sigarett nofsu maħruq bejn is-swaba' ta' idha x-xellugija u qrib fejn tinsab bilqiegħda tazza nofsha mimlija b'xi likwidu. Kien ritratt ta' intimità bħalma jittieħdu bil-miljuni kuljum.

– Ingibed mhux aktar minn għaxar snin ilu, qal Mario. Mhux b'mowbajl, imma b'kamera li ma tużax flaxx, teknoloġija ta' dak iż-żmien, minn xi ħadd li ma tantx kien jaf južaha. Il-post seta' kien Malta. Seta' kien barra. F'Malta forsi, kien ikun hemm aktar dawl fil-kamra fejn jinsabu. Ovvja x'ġara: it-tfajla jew min ha r-ritratt poġġieh fil-buqar, u nesa jew insiet. Meta l-buqar telaq minn fejn kien, ir-ritratt baqa' fis. U l-istess il-biċċa mill-gazzetta Franciża, li bilfors m'għandha l-ebda rabta mar-ritratt, ħlief li forsi kienet ta' min ha r-ritratt jew tagħha.

Tant stagħġġibt b'dawn it-tifsiriet kollha li kważi marli l-aplit. “Dħalt sew fil-biċċa,” għedt biex inkun għedt xi haġa.

– Qabbadt investigatur privat biex jara jsibx il-mara, wieħed mill-aqwa li hawn, qal Mario mingħajr ma waqaf jiekol b'herqa imma bil-lajma mid-dentici ta' quddiemu. Hallastu tajjeb kieku. Ma tantx wasalna bogħod. Għalhekk ġejt għandek.

– U fejn ridt tasal?

– Irrid insib lil dik il-mara biex nagħtiha lura r-ritratt.

– Trid tumiljaha?

– Numiljaha? Ma tarax, bil-maqlub. Irrid nuriha l-aqwa rispett. Dak ir-ritratt parti minn ġajnejha li waqqi f'iddej il-barranin. Irrid nagħtihielha lura.

– L-aqwa mod kif turi rispett, jidħirli jien f'ċirkostanzi hekk, hu billi taqbad u taħraq dak ir-ritratt, qisu qatt ma kien. Konna qed inharsu issa dritt f'għajnejn xulxin. Ma kien hemm l-ebda skumdità f'ħarstu. Kien jaf xi jrid u xejn mhu se jikkonvinċi li telaq fuq triq hażina. Jekk hemm xi haġa li qed iddejqu, ma kinitx dubju dwar li qed jagħmel. Bla ma ridt ftakart fl-istejjer li smajt dwar Mario u Carmen, li żgur jixbhu l-istejjer li jintqalu dwari u Helen (marti). Baqgħu qrib ħafna ta' xulxin imma ġieli nqabdu, jekk dik hi l-kelma, jindehsu mal-irġiel u n-nisa ta' ħaddieħor, separati jew le. Kemm kienu minnhom dawn ix-xnigħat ma stajtx ngħid. Raġuni għaliex Mario u jien ma sirniex midħla aktar ta' xulxin, kienet għax bejn Helen u Carmen daħlet ghira tremenda. Kif u x'fatta ma nafx; lanqas hu.

Waqt li l-qaddej naddaf il-mejda mill-platti mgħobbija bil-fdal tal-ħut u l-insalata, Mario saqsa: Veru li ježistu jew tista' tibni programmi digitali li jafu jqabblu wċu li jaqraw ma' wiċċ partikolari, u jagħrfu jekk wiċċ quddiemhom hux l-istess bħall-wiċċ partikolari?

– Veru. Mhux wiċċ biss. Kwalunkwe disinn.

– Veru li ježistu jew tista' tibni programmi digitali li jistgħu jidħlu fi kwalunkwe haġa li tittella' fuq l-internet biex jiflu fiha x-xbihat jew kontenut ieħor li tkun qed iġġorr? U jqabbluhom max-xbieha li jkollok f'idek?

– Dażgur. Il-problema hi li l-univers tal-internet tant sar vast li l-ebda programm mhu se jkun jista' jidħol f'dak kollu li baqa' jitpoġġa fuq l-internet sal-lum.

– Naħseb li digħà qed tifhem xi rrid mingħandek. M'hemmx għalfejn ingħidu, bi ħlas.

– Xorta m'inix nifhem għaliex.

– La m'intix tifhem: għidilha kurżitā.

Lura fl-uffiċċju, tkellimt ma' Alison, li tmexxi ċ-ċellola – hekk laqqamnieha – tal-iżvilupp digitali kreattiv. Kemm jgħidu dwar il-ħiliet ta' Boris, li jaħdem mal-kumpanija Kwis Kwam (anzi, saret tiegħu issa). Naqlagħlu l-kappell kull meta u kull fejn trid, biss lil Alison ma nibdilha ma' hadd. Hi l-esperta tagħha fit-teknika digitali. Għandha, mela ma għandhiex difetti, imma fil-qasam tagħha kif naraha jien il-biċċa, ma jirbhilha haġġ. Veru li fost id-difetti tagħha – u m'inix se nsemmi d-dehra rqqa tal-ghaqeb tagħha jew leħinha oħxon ħafna għax dawk ma tista' tagħmel xejn biex tibdilhom, anke waqt li min-nisa kollha li ltqajt magħhom, hi l-aktar wahda sensittiva lejn l-oħrajn – fost id-difetti tagħha, kont qed ngħid, hemm dak li lesta tgħemm bil-kbir kontra kwalunkwe haġa li ma taqbilx magħha.

Issa, qabel għaddejtilha r-ritratt li sellifni Mario – bil-wegħda formal li malli nlesti minnu nibgħathulu lura bla ma nżomm l-ebda kopja shiħa għalija jew nuriha lil ħaddieħor – editja tu biex żammejt biss fl-istampa r-ras tal-mara u spallejha. Alison malajr feħmet x'kellu jsir. Xejn ma dehret qed toghġobha l-biċċa.

– Ma stajniex sibna ritratt aħjar? staqsiet.

– Dan li tawni. Seta' kien hemm aktar dawl fi.

– Mhux għalhekk li qed ngħid. Minn ħarsitha l-mara qisu għadha kemm kellha orgażmu.

Alison wikkiela tax-xogħol. Ghedtilha biex tagħti importanza shiħa lill-kwistjoni tar-ritratt. Hekk għamlet. Xorta ġadet għaxart ijiem biex tkun

sodisfatta b'li qed tlesti. Mario ċempilli darbejn biex jara x'qed inkewsu. Fissir lu li l-programm li qed toħloq Alison se jagħtina mudell tridimensjonal tal-mara fir-ritratt. Meta nitilqu fl-internet, biex b'permess u mingħajru, jifta kemm fajljiżet isib, se jqabbel kull ritratt ta' ġo fihom meħħuda minn liema naħha meħħuda, mal-mudell. Jekk isib ritratt li jaqbel mijha fil-mija mal-mudell, dak ir-ritratt jinżamm biex inkunu nistgħu nifluh. Irrid ngħid: mhux “jaqbel mijha fil-mija” għax dak qatt ma jista’ jkun; imma jidher b’ċertezza ta’ ngħidu aħna, 98 fil-mija li r-ritratt misjub hu tal-istess persuna rappreżentata mill-mudell. Alison ma tantx kienet sodisfatta bit-98, xtaqet li tilhaq ċertezza ta’ aktar minn 99 fil-mija. Biss, kemm jien u kemm hi fhimna li biex tasal għal dik il-perfezzjoni, se ddum wisq.

Saqsejha kemm seta’ jiġi li xi barrani jinduna li qed inħaddmu l-programm u jtaqqab ġo fih biex jikxef x’inhu għaddej. Alison ammettiet li l-programm kien jonqṣu ħafna biex ikollu l-ħarsien meħtieġ. Mario baqa’ jiġi warajja biex nibdew infittxu. Għedlu li għad jonqosna naħħdu fuq is-sigurtà. Qallini ninsieha – ma kellha l-ebda importanza fil-proġett “tiegħu”.

Minn hemm ’il quddiem, mhux aħna ħdimna fuq il-proġett, imma l-komputer. Tellaqna l-programm biex jidhol fil-fajls kollha li jsib li b’xi mod orīginaw minn Malta jew li għandhom xi rabta mal-gżira. Ftit wara, għax Mario ssuġġerixxa li jsir hekk, wessajna t-tiflix għal fajls maħduma minn Franzia. Dan żied bla qies l-ispażju fejn konna se nfittxu ghall-mara misterjuža tiegħu.

– Qisna qed nistadu għal sparlu wieħed partikolari fil-Paciċiku, gemgħet Alison.

- Mela bħal f’*Moby Dick*!
- Dik baliena kienet! nefħet infiskata.
- L-isparlu ma ssibux fil-Paciċiku, inkejħtha.

La bħala sparlu u lanqas bħala baliena, il-programm ma rnexxieli jsib fil-fajljiżet li erbgħa u għoxrin siegħa u fuq erbgħa u għoxrin siegħa kien itella’ mill-internet, xi xbieha waħda li b’ċertezza ta’ 98 fil-mija qabel mal-mudell tal-mara żagħżugħha. Mario talabni nżid fin-numru ta’ kompjuters għaddejjin bit-tiflix. Kelli ngħidlu li ma stajtx inwaqqaf xogħol urgħenti għal klijenti oħra biex nagħmel hekk.

Jum minn-hom ħareġ bi proposta ġidida. Seta’ jixtri mingħandna l-programm li konna qed naħħdu bih u jkompli jħaddmu hu? Alison qieset li ma kellu jkun hemm l-ebda problema f’hekk: sa ftit xhur oħra, qalet, se tkun tista’ tniżżeż programmi simili minn fuq il-Google bla wi sq strapazz jew spiża. Qbilna miegħu fuq prezzi (li kopra biss l-ispejjeż tagħna). Deher ċar x’kien biċċiebu

jagħmel: iżid in-numru ta' kompjuters fuq il-ħidma. “Din għalik saret aktar minn kurżitā, għedtu.

– Mhxu kulħadd xi darba jew oħra jitwebbel b’xi ħażja? wieġeb minnufi.

Għaddiet ġimgħa u aktar li matulha ma smajtx b'aħbaru. Meta fl-aħħar ċempel, kellu proposta ġiddi. “Wasalna xi mkien? saqsejtu.

– Imkien sa issa. Imma kont qed naħseb: il-programm qed jaċċetta riżultati biss fejn hemm ġurjez ta’ 98 fil-mija. Ma tarahiekk għolja wisq? Nistgħu nniżżlu l-livell ta’ ġurjez ta’ 95 fil-mija? U kif tagħmel hekk?

Meta tkellimt ma’ Alison, ix-xenata li għamlet kienet monumentali. Biss anki hi tagħraf li x-xewqat tal-klient huma sagħri. Bagħżejj lil Mario struzzjonijiet preċiżi dwar kif jibdel il-parametri tal-programm ħalli jnaqqaslu l-livell taċ-ġurjez ta’ 95 fil-mija, kif xtaq.

Minn hemm ma smajniex aktar mingħand Mario. Kont imghobbi b’xogħol ġdid u ftit habbilt moħħi dwaru. Meta ftakart fih, kont ngħid lili nnifsi li żgur qata’ qalbu. Bħalma jiġi l-ġurjez ta’ spiss, irrassenja ruħu li l-kurżitā li ħakmitu, se tibqa’ bla temma.

Čempilli biex jisteddini għall-ikel. Jien immissni nistieden, widdibtu; wara li ftehemna ħin u jum, ħallieni nagħżel fejn. L-istaġġuni kienu nqalbu mill-aħħar li kilna flimkien. Sibna ristorant li qisu mhaffer taħbi l-art bi shana umda fih li tnessik il-kesha rqiqi fit-toroq. Mill-bidu ntbaħt li kellu eċċitament nervuż fuqu. Waqt li qbilna fuq x’ikel se nagħżlu, tkellimt fit-tul dwar kif sejjjer fix-xogħol. Qaqħad jismagħni, sieket, nervuż, ħlief biex jistaqsi aktar fuq li kont qed intarraflu.

Imbagħad meta tlaqna fuq l-ewwel platt, ħabta u sabta qal: Tiftakarha dik il-mara tar-ritratt li konna qed infittxu? Sibtha!

Għall-ewwel ħsibtu qed jiċċajta, tant kont deċiż fil-fehma li ma wasal imkien. Baqa’ jitbissem għall-mod kif kont qed nuri li m’iniex nieħdu bis-serjetà.

– Bil-programm li għamilniek?

Għamel iva b’rasu: Xi tliet ġimgħat ilu. Jekk flimmt tajjeb, il-programm daħal f’xi fergħa ta’ Facebook li kienet qabżitlu qabel. Maltija, imma missierha Franciż, telaq lil ommha ilu ħafna.

Bqajna nieklu fis-skiet għal xi ħin, hu b’ħatfa liema bħalha. “Tajtulha lura r-ritratt?

– M’intix temminni, qal. Hareġ kartiera mill-but tal-blejżer ikħal skur li kien liebes. Arahom, għidli x’jidhirlek.

Did-darba ma kien hemm xejn spint fil-mazz ħafif ta’ ritratti li għaddieli, meħħuda mill-qrib u mill-bogħod ta’ żagħżugħha grazzuża, waħidha bilqiegħħda

f'xi ġnien, jew bilwieqfa tidher mill-qadd 'il fuq, titkellem ma' ḥbieb, irġiel u nisa. L-istess wiċċ kemxejn ippuntat bħal fl-ewwel ritratt li wrieni, l-istess ġħajnejn imbißma, l-istess tbissima ftit timida, l-istess xagħar imġiegħed, l-istess spallejн li setgħu kienu anqas imġħaddha. Imma ma kinitx l-istess mara. "Meta sibtha, b'liema livell ta' certezza kont qed taħdem?"

– Tal-95 fil-mija. Għaliex? qed tiddubita?

– Tajtulha lura r-ritratt?

– Ghadni le.

– Mela sew, għedtlek. Mhux kurżitā kienet. Ridt tumiljaha! Sal-lum għadni ma nafx għaliex f'daqqa waħda kelli nirrambah b'dal-mod. Hekk ġeni li nagħmel. Qisni kont imġħaddab sew għaliex. Jew forsi mhux qisni, imma kont.

Inħasad, induna b'kif qed inħossni lejh. Ipprefera jagħmel tabirruħu li mhuwiex. "Iltqajna tliet darbiet, qal, fuq skuża li vvintajt. Għedtilha li għandi xi messaġġi għaliha minn nies influwenti fl-industrija tal-mużika. Imma li kont għadni m'inix żgur jekk humiex indirizzati għaliha. Tinteressa ruħha ħafna fil-mużika popolari.

– Għaliex għamilt hekk?... U emmnitha l-istorja? Ir-rabja li kont qed inħoss baqgħet tiżid: nerġa' ngħid – ma nafx għaliex. Biex nifga ġo fija, waqaft niekol.

– Int m'intix temmen li dik hi?

– Ha nkun onest miegħek: le. U lanqas int.

Minn kif tħissem, intbaħt li kelli żball fuq hekk. "Ha ngħidlek, qalli. Għada se niltaqa' magħha, għal nofs siegħha, se nieħdu kafè flimkien. Ejja għal rasek waqt li nkunu hemm, ħares lejha u għidli x'taħseb, jekk jibqgħulekx dubji.

Hemm fhim: għal Mario, il-mara tar-ritratt ma kinitx baqgħet xi ħaġa li se jagħraf biss mix-xebħi fiziku tagħha ma' din jew dik. Fix-xhur li għelbitu l-kurżitħ, lill-mara tar-ritratt kien fl-istħajjal tiegħi, iddotaha b'imġiba, drawwiet, burdati, inkejjiet li bl-ebda mod Alison ma setgħet iddaħħal fil-mudell li bniet. Forsi b'hekk li dil-proxxmu, hi min hi, irnexxielha tħallagħieliu – jista' anki forsi bla ma taf x'qed tagħmel – li kienet it-tfajla tar-ritratt.

Matul il-bqija tal-ikla, għamilt minn kollo biex mingħajr ma noffendih, inġibu f'sensih, u anki niżgiċċa mill-proposta tiegħi. Kelli, ta' ḥabib, fl-aħħar ngħidlu iva. Akkost ta' kollox, ried jikkonvinċini li kien sab it-tfajla tar-ritratt qabel jagħti hulha lura.

Kelu jiltaqa' magħha f'hiġi meta digħi dalam bid-dlam ta' tmiem il-ħarifa f'kafetterija qrib wieħed mill-molljet fejn isorġu ħallata ballata l-jottijiet ta' sidien Maltin – imwejjed tal-formajka u siġġiġiet tal-plastik ma' kullimkien,

vojta, quddiem bank tax-xorb kbir li ma ngħidlekx. Madwar il-bank, tliet żgħażaq kien jixorbu u jiċċaċċraw – żewġ ġuvintur u tfajla. F'rokna, raġel liebes nuċċali kbir tax-xemx u qmis kannella ċara kien iffissat fit-tazza ta' quddiemu, mimlija xi likwidu skur. U man-naħa l-oħra madwar mejda mal-ġen b'quddiemhom żewġ fliexken tal-ilma u żewġ tazzi, Mario kien qed jiddiskutu ma' tfajla – żgur dik li għaliex, kienet il-mara tar-ritratt.

Poġġejt f'mejda man-nofs tal-ħanut. Hriġt mill-but il-magażin li kont ġibt miegħi. Meta tfaċċa raġel minn wara l-bank u resaq lejja, ordnajt birra. Ftaħt il-magażin u bdejt naqra minnu. Doqt mill-birra fietla li r-raġel ġabli. Osservajt lil Mario u lit-tfajla mhux daqstant bogħod minni. Hu ma ta l-ebda sinjal li nduna bija, wisq anqas li għarrafni. It-tnejn tkellmu bejniethom, imbißsma u serji fl-istess ħin. Osservajtha sew minn taħt il-ġħajnejn għax għażiit mejda li tatni dehra shiħa ta' wiċċha kollu quddiem. Kienet tixbah ħafna lill-mara tar-ritratt, imma ma kinitx hi. F'ħin minnhom, hriġt it-telefown – l-aħħar mudell – teftift fi, weġibt għal xi messaġġi, għamilt żewġ telefonati, u ħad tliet ritratti tat-tfajla. Imbagħad komplejt naqra mill-magażin, ordnajt birra oħra, xrobha għalkemm fietla li ma ngħidlekx, waqt li Mario u t-tfajla baqgħu jiddiskutu, dwar xiex ma stajtx nimmaġina, u tlaqt.

Qsamti il-parkeġġ mudlam tal-ħanut lejn il-karozza tiegħi. Jien u niftaħ il-bieba, xi hadd taptapli fuq spallti. Bil-bieba miftuħa, dort. Raġel itwal minni sew, liebes qmis li dehret ċara fid-dlam, liebes nuċċali tax-xemx kien qed jitbissem lejja. Mill-ewwel deherli li kont rajtu xi mkien. Qabel staqsejtu xi jrid, qalli, dejjem imbisse: **Habib tiegħi, tieħu gost tieħu r-ritratti int, hux hekk?** Kellu aċċent stramb bil-Malti, la tgħidlu Għarbi, la Russu, wisq anqas Ingliż. Għaraftu; kien ir-raġel mal-mejda fil-ġenb tal-kafetterija.

– Agħmilli pjaċir, dawk ir-ritratti li ghadek kemm ħad, ħassarhom issa. Bqajt ċass lejh. Qed tifhimni? Harstu niżlet l-isfel biex turil-l-mus li kellu f'idi.

– Ohroġ il-mowbajl, jekk jogħġibok. Għamilt kif qalli. Ma rridx il-mowbajl tiegħek, tifhimnix ħażin. Imma neħhi t-tliet ritratti li ghaddek kemm ħad. Naf eżatt kif jaħdem l-apparat li għandek f'idek. Nawguralek, hu l-aħħar mudell. M'hemmx ħmerijiet. Obdejtu, kien resaq qribi mal-ġenb tal-bieba ta' quddiem tal-karozza, li kont digħi ftaħt. Malli temmejt inħassar mill-memorja tal-mowbajl it-tliet ritratti li ħad, bla kliem u bla sliem, ir-raġel tani dahrū u għeb fid-dlam tal-parkeġġ.

L-ġħada ċempilt lil Mario għal darba tnejn, imma s-segretarja tiegħi jew x-inni qaltli li kien maqbud f'laqgħat importanti u jōempilli aktar tard. M'għamilx hekk. L-ġħada u l-pitħħada, ġara l-istess. Imbagħad jien ukoll, inqbadt f'ħidmiet

oħra. Għalkemm l-istorja ta' Mario baqgħet togħkorni, qtajtha li jkun aħjar inħalliha tgħaddi. Għaliex għandi niċħol fejn ma jesagħix?

Sakemm inqalgħet din l-aħħbar (tas-suwiċidju tiegħu). Mewtu kienet suwiċidju? Kemm ili naf lil Mario, din l-aħħar ħażja li kont naħseb li jista' jasal għaliha (m'inieħ hawn se niċħol fil-każ ta' nies li naf, ħbieb tiegħi, li ġadu din it-triq, allajah frilhom). Jista' jkun li l-isforz insensat tiegħu biex jiġi wiċċ imb wiċċ mal-mara tar-ritratt wasslu sa dal-pass? Jew kien hemm min inqeda bil-kuržitā tiegħu – jekk trid issejħilha hekk – biex jara kif jeqirdu? U min kellu interess jagħmel hekk?

***

Fl-aħħar jumejn, il-pulizija ffit taw tagħrif dwar iċ-ċirkostanzi ta' mewtu.

Jien irriflettejt: il-karozza li għandi, gdida wkoll, hi mgħammra b'kameras mal-mirja tagħha li qishom ġwinħajn miftuħha. Meta r-raġel bin-nuċċali tax-xemx ġagħalni nhassar ir-ritratti minn fuq il-mowbajl, neħha malajr in-nuċċali biex ikun żgur li fid-dlam qed jara tajjeb x'jen nagħmel. Il-kameras qabduh f'dak il-waqt? Dak li gibdu għadu jinsab fil-karozza? Malli vverifikajt sibt li numru ta' ritratti tar-raġel bla nuċċali għadhom fl-iskartoċċ tal-mera – bil-hniena sibthom għax kien appik li jithassru.

Urejthom lil Alison. Qaltli li jistgħu jintużaw mill-programm li begħna lil Mario biex nibnu mudell tar-raġel.

Kuržitā...

Nixtieq inkun naf min hu dal-karfa tal-mus.